

DOSAR NR.38430/3/2008

ROMÂNIA**CURTEA DE APEL BUCUREȘTI-SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS
ADMINISTRATIV ȘI FISCAL****Sentința civilă nr.1674**

Ședința publică de la 15.04.2009

Curtea compusă din:

PREȘEDINTE - HORTOLOMEI VICTOR
GREFIER - TOADER DANIELA

.....

Pe rol pronunțarea asupra acțiunii în contencios administrativ formulată de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în contradictoriu cu pârâtul Anghelescu Dan Constantin.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică de la 08.04.2009, când au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată ce face parte integrantă din prezenta hotărâre când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera și pentru a da posibilitate părților să depună note scrise, a amânat pronunțarea 15.04.2009, când a pronunțat următoarea sentință:

CURTEA,

Asupra cauzei de contencios administrativ prezente:

Prin cererea înregistrată sub nr.38430/3/2008 pe rolul Curții de Apel București - Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal, reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a chemat în judecată pârâtul Anghelescu Dan Constantin, solicitând constatarea calității acestuia de colaborator al Securității.

În motivarea acțiunii, reclamantul a arătat că prin cererea nr. P 3350/06/14.08.2006, adresată C.N.S.A.S. de către domnul, se solicita verificarea, sub aspectul posibilei calități de lucrător sau de colaborator al Securității, a domnului Anghelescu Dan Constantin. Ținând cont de prevederile art. 3 lit. v din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, precum și de faptul că la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe, verificările prevăzute de lege, demarate în urma solicitării invocate, se aflau în derulare, potrivit art 33 alin.1 cererea formulată de către domnul, a fost apreciată legală.

Așa cum rezulta și din cuprinsul Notei de Constatare nr. S/DI/II/1521/16.07.2008, domnul ANGHELESCU Dan Constantin a fost recrutat, pentru „supravegherea informativă a membrilor cenaclului literar „George Bacovia” din cadrul Casei de cultură „Nicolae Balcescu”,

sectorul V București, pentru a preveni manifestările tendențioase strecurate în producțiile literare puse în dezbatere". La data de 02.03.1977, domnia sa a semnat Angajament, preluând numele conspirativ „NOE".

În Raportul de contactare a numitului Anghelescu Dan, muzicolog metodist la Casa de cultură a sectorului V din 14.02.1977, ofițerul consemnează informații relatate de către candidatul la recrutare la acea dată, domnul Anghelescu Dan Constantin, astfel: „Sus numitul **a relatat cu sollicitudine** aspecte de la ședințele cenaclului, caracterizând persoane participante și lucrări prezentate, greutăți întâmpinate în organizarea și în buna desfășurare a dezbaterilor. Astfel, **Anghelescu Dan ne-a relatat despre o situație neplăcută ce s-a petrecut în urmă cu câțva timp cu prilejul aniversării regretatului GEORGE BACOVIA, când doamna BACOVIA, octogenară, dar încă plină de inițiativă, dorind se dea o amploare deosebită ședinței festive, a invitat fără știrea organizatorilor o serie de personalități culturale, active scriitori care urmau să recite din poeziile maestrului, texte inedite. Anghelescu Dan care răspunde de cenaclu și avea în consecință răspunderea bunei desfășurări a festivității a avut discuții neplăcute cu doamna BACOVIA și cei invitați de dansa, făcându-i în final să renunțe la intențiile lor.**" Tot în acest document, ofițerul notează și justificarea domnului Anghelescu în ceea ce privește atitudinea avută de domnia sa în timpul manifestărilor despre care relatează. Astfel, a procedat la interzicerea acelei acțiuni **„pentru faptul ca textele nu fuseseră lecturate de organizatori".**

Mai mult, în *Raportul privind modul cum a decurs recrutarea* datat 02.03.1977, ofițerul consemnează informații furnizate de către domnul ANGHELESCU Dan Constantin în procesul recrutării. Astfel a relatat ofițerului recrutor, **„din proprie inițiativă",** ca **„din spusele scriitorului G. P., conducătorul cenaclului,..... ar fi adventist și că uneori a încercat se atragă noi adepți în secta din rândul scriitorilor".** După ce au avut loc aceste discuții, ofițerul a concluzionat că „sus numitul este dispus să ne sprijine în rezolvarea problemelor ce interesează securitatea statului".

De altfel, în anul 1980, în *„Caracterizare asupra activității colaboratorului "NOE" din cadrul casei de cultura "NICOLAE BALCESCU" sector 4 București",* rezidentul ce îl avea în legătura sa evaluează activitatea de colaborare a domnului Anghelescu Dan Constantin în următorii termeni: **„În calitate de colaborator a dovedit apropiere și încredere în organele de securitate, făcând ample informări substanțiale pe timpul colaborării și furnizând material informativ. De asemenea a mai făcut și alte informări care au contribuit la crearea unui climat mai bun de muncă în cadrul**

casei de cultură. În munca informativă poate fi apreciat ca element cinstit și sincer, ce informează fără rețineri și care respectă principiile secretului și conspirativității muncii. Este util, cu posibilități de informare în care sens consideră ca poate rămâne în rețeaua informativă."

Reclamantul a considerat că materialele prezentate mai sus sunt relevante în această situație deoarece, în stabilirea calității de colaborator al Securității, potrivit art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008, se constituie probe în cauză și notele, rapoartele scrise, relatările verbale consemnate de lucrătorii Securității prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Astfel încât este clar că legiuitorul a considerat suficientă, pentru atribuirea calității de colaborator al Securității, simpla existență a informației furnizate de către colaborator și nu modalitatea consemnării acesteia în dosar.

Prin prisma celor expuse anterior, a apreciat că sunt asigurate condițiile impuse de legiuitor prin art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008 pentru a se putea constata calitatea de „colaborator al Securității”. Astfel, norma citată impune îndeplinirea următoarelor condiții pentru a se putea reține calitatea invocată:

1. Informațiile furnizate Securității, indiferent sub ce formă, să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. Această condiție este asigurată deoarece domnul Anghelescu Dan Constantin a furnizat informațiile relatate pe larg mai sus. A detaliat instanței implicațiile furnizării informațiilor despre simpatizanții sau membrii ai unui cult, în această perioadă. Din perspectiva Securității, a conducătorilor comuniști și a potentatilor regimului ateu comunist, urmărirea persoanelor care își manifestau aceste convingeri nu era motivată de caracterul extremist al acestei manifestări de conștiințe, ci de faptul că aceste persoane, prin dovedirea acestei „fidelități”, erau apriori potențiali oponenți ai regimului comunist (de altfel religia era considerată de către Marx „opiul popoarelor”) și ideologia radicală comuniste. Pe aceeași linie, a învederat instanței implicațiile pe care le avea în perioada comunistă furnizarea de date și informații despre manifestările artistice de orice fel. A pus aceste lucruri în contextul activității organelor de partid ce aveau printre atribuții controlul total al exprimării în artă, cunoscut ca cenzură. În aceeași ordine de idei, a apreciat informațiile furnizate de către pârât au fost în concordanță cu scopul recrutării sale. De asemenea, a considerat că sunt relevante aprecierile pozitive făcute de rezident și de către ofițer față de activitatea de colaborare a domnului Anghelescu Dan Constantin, ce se regăsesc în materialul probator.

2. Informațiile prevăzute la punctul 1 să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Și această condiție este asigurată deoarece, prin aceste acțiuni, s-au îngrădit următoarele drepturi:

- dreptul la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965 coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice;

- dreptul la libertatea gândirii, a conștiinței și a religiei - prevăzut de art. 30 din Constituția României din 1965 coroborat cu art. 18 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

În drept, și-a întemeiat acțiunea pe conținutul articolelor: art. 3 lit. v, art. 2 lit. b, art. 8 lit. a, art. 11 alin. 1 ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, *privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității*, coroborate cu art. 31, art. 36 alin. 4, lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S adoptat prin Hotărârea nr. 1/2008, precum și pe dispozițiile articolului 112 al Codului de Procedură Civilă.

În dovedirea acțiunii a precizat că înțelege să se folosească de următoarele probe:

1. Nota de Constatare nr. S/D11111521116.07.2008;

2. Dosar R 96266 (cota C.N.S.A.S.), f. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 10, 11;

3. Adresa de verificare Nr. S/5295/ABL/01.02.2007, transmisă de C.N.S.A.S. către Serviciul Român de Informații (SRI), Serviciul de Informații Externe (SIE) și Serviciul Istoric al Armatei (SIA);

4. Adresele de răspuns transmise C.N.S.A.S. de către foștii deținători de arhivă cu numerele S/112635/26.02.2007, S/113522/20.03.2007, S/14509/14.02.2007, A/S 63/19.03.2007.

Prin încheierea din 05.12.2008, tribunalul a dispus în baza art.34 din OUG nr.24/2008, scoaterea cauzei de pe rolul său și trimiterea la Curtea de Apel București - Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal, pe rolul căreia a fost înregistrată.

Pârâțul Anghelescu Dan Constantin a depus la dosar întâmpinare cu privire la cererea formulată, arătând că datorită unor probleme de natură familială și medicală a fost nevoit să-și părăsească postul de specialitate din Vaslui și timp de mai mulți ani nu a mai avut vreun post ca urmare a faptului că nu era membru P.C.R. situație care putea avea consecințe grave. În sfârșit, a obținut postul de metodist la Casa de Cultură a Sectorului 5 București, „Nicolae Bălcescu”, post în care avea responsabilități în ceea ce privește coordonarea de specialitate a formațiilor artistice ale instituției (care dezvoltă un amplu program de spectacole cu public), dar și a cenaclului literar „George Bacovia”.

A precizat că la mai puțin de o lună de la angajare i s-a precizat în prezența unui ofițer de securitate că printre atribuțiile de serviciu se află și aceea a oferirii oricăror informații pe linia activității sale profesionale, în

special privind Cenaclul, fiind de acord pentru că oricum aceste informații erau publice. După o perioadă mai lungă, i s-a cerut să semneze un angajament în acest sens, eschivându-se. Drept urmare, în numeroasele ședințe de analiză din perioada următoare, secretarul cu propaganda al sectorului de partid –, a început să-l atenționeze tot mai des cu privire la neîndeplinirea obligațiilor sale partinice, cu privire la neregăsirea în activitatea sa a concepțiilor sănătoase ale clasei muncitoare și spiritului de partid. Toate acestea se întâmplau în contextul în care formațiile artistice pe care le coordona, obțineau premii la festivaluri exigente. Totul a culminat cu informarea sa că se caută un înlocuitor care să-i preia responsabilitățile de specialitate, iar apoi să i se desfacă al său contract de muncă, împrejurări care nu urmau să aibă loc dacă ar semna angajamentul. Pe acest fond, având în vedere că avea greutăți și un copil, dată fiind și amintirea celor 4 ani de șomaj, nu a avut de ales.

Așadar, ținând seama că a semnat angajamentul ca urmare a exercitării asupra sa a unui șantaj având în vedere că informațiile oferite au vizat strict probleme de serviciu și având în vedere că în nicio ocazie nu a oferit informații, referiri sau comentarii capabile să lezeze existența, cariera sau interesele unor colegi sau colaboratori.

A solicitat în consecință, respingerea acțiunii formulate de reclamant ca nefondată.

A depus în apărare copie după carnetul său de muncă.

În concluziile sale scrise a arătat că, interpretările reclamantului din nota de constatare sunt nefundamentate juridic și nu dovedesc calitatea sa de colaborator al securității, textul de lege invocat fiind interpretat defectuos și tendențios. Raportat la art.2 lit.b din lege, nu se poate reține această calitate, ca urmare a faptului că, în cuprinsul notei de constatare se află doar relatări ale ofițerului de securitate și oricum conținutul lor nu viza activitățile sau atitudinile potrivnice regimului comunist și nici nu aveau drept consecințe, îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Astfel, în legătură cu episodul cu D-na Bacovia, acesta a fost comentat în grup și separat, nefiind decât relatat organului de securitate care, evident deținea informații și din alte surse. Simpla relatare nu poate fi suspectată de alte intenții. Știut fiind că, toate activitățile din așezămintele de cultură erau sub stricta îndrumare și control ale secțiilor de propagandă ale partidului nu se poate concluziona că ar fi înăbușit dreptul la liberă exprimare.

În ceea ce privește episodul a arătat că nu a făcut decât să reproducă o relatare aparținând altei persoane, într-un grup, relatare despre care probabil organele de securitate știau..... nu frecventa cenaclul și nu făcea parte din anturajul pârâtului.

Se știe că, organele de securitate foloseau orice metode inclusiv șantajul, pentru a-și atinge scopurile, iar faptul că s-a folosit șantajul în

cazul său, rezultă din referatul cu propunerea de contactare (din data de 21.02.1977) unde se precizează „verificare”, de unde rezultă că s-au avut în vedere cei 4 ani de șomaj”, de neacceptare a oferirii vreunui post în condițiile în care lipsa unui loc de muncă reprezenta în sine un delict.

Mențiunea convingerii că se va colabora, este determinantă, incident de stilul de lucru al Securității, ca urmare a excepțiilor folosite: „în cazul în care constată că nu acceptă, îi vom da a înțelege ...”. În referatul întocmit după ce a devenit membru PCR s-a dispus încetarea colaborării și chiar mai mult, propunerea de clasare a materialelor la C.I.A., fără menținerea lor în cartoteca general documentară.

Curtea de Apel București, s-a constatat legal sesizată și competentă material să soluționeze prezenta cauză, date fiind prevederile art.3 Cod procedură civilă, și ale art.11 și 34 din OUG nr.24/2008.

Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea reține că prezenta acțiune este întemeiată pentru considerentele ce vor fi expuse în continuare.

Mai întâi, Curtea consideră necesar a efectua câteva aprecieri cu caracter general, de natură să pună în lumină rațiunea adoptării legislației privind accesul la propriu dosar și deconspirarea Securității, precum și consecințele hotărârilor judecătorești pronunțate în urma parcurgerii procedurilor prevăzute de OUG 24/2008, aprobată cu modificări prin Lg.nr.293/2008.

În acest sens, trebuie observat că în preambulul OUG 24/2008, aprobată cu modificări prin Lg.293/2008, se relevă că „în perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, puterea comunistă a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale”.

Din analiza preambulului și a prevederilor OUG 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări prin Lg.293/2008, rezultă, fără echivoc, că rațiunea adoptării acestui act normativ derivă din necesitatea cunoașterii de către membrii unei societăți postcomuniste a fostului regim totalitar, depășirii nivelului organizatoric, intelectual și moral impus de un sistem caracterizat prin structuri și moduri de gânduri inadecvate, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, creării unei culturi politice autentice și a unei societăți civilizate, verificării a posteriori a comportamentului persoanelor care, în prezent, candidează pentru sau după caz, ocupă demnități ori funcții publice (aflându-se în situații de a fi garanții Constituției și ai democrației) sau dețin titluri care implică o dimensiune morală primordială, legea neavând un scop punitiv și neinstituind, per se, o responsabilitate penală a celor în privința cărora se va constata că au fost lucrători sau colaboratori ai Securității. Totodată, reglementarea în

discuție contribuie la o mai bună înțelegere a prezentului și la o proiectare adecvată a viitorului societății românești.

În esență, sub aspectul care interesează în cauză, OUG 24/2008, aprobată cu modificări prin Lg.293/2008, urmărește scopul de deconspirare, indicat în preambul, a persoanelor care au contribuit la instrumentarea dosarului întocmit de Securitate, sau au efectuat activitățile prevăzute de actul normativ, prin consemnarea publică – publicarea în Monitorul Oficial al României Partea III-a , și punerea la dispoziția mijloacelor de informare în masă de către reclamantul C.N.S.A.S., în temeiul art.12 alin.1 din ordonanță, a celor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate în art.3, precum și a celor care își manifestă intenția de a candida pentru alegerea sau numirea în aceste demnități sau funcții publice, actul normativ antrenând doar eventuale consecințe de ordin moral în privința celor care au încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale altora în perioada dictaturii comuniste.

Prin urmare, rolul instanței judecătorești investită cu soluționarea unei acțiuni în constatarea calității de lucrător sau după caz, colaborator al Securității, nu este acela de a stabili vinovații sau de a le comensura, de a aplica pedepse și de a le individualiza, instanța nerealizând o justiție retributivă, ci de a verifica, pe baza copiilor certificate de pe documentele aflate în arhiva reclamantului C.N.S.A.S. și eventual, a altor probe, întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de lege pentru existența calității în discuție, rațiunea legii și rolul instanței fiind în acord cu principiile stabilite atât prin Rezoluția Adunării Parlamentare a Consiliului Europei nr.1096/1996 privind demantelarea fostelor regimuri comuniste, cât și prin jurisprudența CEDO, ca expresie a celor mai înalte idei despre justiție și echitate (a se vedea hotărârea de Mare Cameră pronunțată la data de 16.03.2006 în cauza Zdanoka contra Letoniei; decizia de inadmisibilitate din 22.11.2001 în cauza Knauth contra Germaniei).

Pe fondul cauzei, din examinarea actelor și lucrărilor dosarului, Curtea constată că, în urma cererii numitului președinte al Asociației Academice de Administrație Publică „Europa”, avându-se în vedere funcția pârâtului Anghelescu Dan Constantin de vicepreședinte al Patronatului Național Român, față de disp. art.3 lit.v OUG nr.24/2008, pârâtul a fost supus verificărilor, sub aspectul colaborării cu organele fostei securități. Urmare a acestor verificări, reclamantul a întocmit nota de constatare nr.S/D.I./870/18.07.2008, în temeiul căreia a sesizat instanța cu prezenta acțiune, depunând la dosar înscrisurile identificate în arhiva ce a aparținut fostei Securități, referitoare la pârât.

Conform înscrisului intitulat „Referat cu propuneri privind recrutarea în calitate de colaborator a numitului ANGHELESCU DAN” (filele 27 – 29 DOSAR Tribunal), întocmit de un ofițer al Securității la data de 21.02.1977, pârâtul Anghelescu Dan Constantin a fost propus în vederea recrutării

pentru „supravegherea informativă a membrilor cenaclului literar „George Bacovia” din cadrul Casei de Cultură „Nicolae Bălcescu”, sectorul V București, pentru a preveni manifestările tendențioase strecurate în producțiile literare puse în dezbateri”, în considerarea faptului că „discuțiile avute cu Anghelescu Dan ne-au relevat asupra posibilităților sale informative, a capacităților sale intelectuale și ne întăresc convingerea că este dispus să sprijine securitatea statului în rezolvarea unor probleme într-un mod sincer și conspirat”.

În acest context trebuie precizat că în Raportul de contactare a numitului Anghelescu Dan, muzicolog metodist la Casa de cultură a sectorului V din 14.02.1977 (filele 33- 34 dosar Tribunal), ofițerul Securității consemnează informații relatate de către candidatul la recrutare la acea dată, pârâtul Anghelescu Dan Constantin, astfel: „Susnumitul a relatat cu solitudine aspecte de la ședințele cenaclului, caracterizând persoane participante și lucrări prezentate, greutăți întâmpinate în organizarea și în buna desfășurare a dezbaterilor. Astfel, Anghelescu Dan ne-a relatat despre o situație neplăcută ce s-a petrecut în urmă cu ceva timp cu prilejul aniversării regretatului GEORGE BACOVIA, când doamna BACOVIA, octogenară dar încă plină de inițiativă, dorind să dea o amploare deosebită ședinței festive, a invitat fără știrea organizatorilor, o serie de personalități culturale active, scriitori care urmau să recite din poeziile maestrului, texte inedite. Anghelescu Dan care răspunde de cenaclu și avea în consecință răspunderea bunei desfășurări a festivității a avut discuții neplăcute cu doamna BACOVIA și cei invitați de dânsa, făcându-i în final să renunțe la intențiile lor”. Tot în acest document, ofițerul notează și justificarea pârâtului Anghelescu Dan în ceea ce privește atitudinea avută de el în timpul manifestărilor despre care relatează. Astfel, a procedat la interzicerea acelei acțiuni „pentru faptul că textele nu fuseseră lecturate de organizatori”.

La data de 02.03.1977, pârâtul Anghelescu Dan a semnat un angajament cu Securitatea (filele 31 dosar Tribunal), înscris olograf, în care se menționează atât motivațiile redactării lui cât și obiectul activității la care s-a obligat pârâtul, astfel: „... având în vedere importanța pe care o prezintă pentru securitatea statului unele probleme din domeniul activității politico – ideologice și cultural artistice de masă, importanța prevenirii oricăror aspecte de natură să lezeze securitatea Statului Român, mă angajez să aduc la cunoștință organelor în drept probleme toate aspectele pe care le voi sesiza și activitatea ce o desfășor privind cele de mai sus”. Conform acestui Angajament, pârâtul Anghelescu Dan a preluat numele conspirativ „NOE”.

Totodată, în Raportul privind modul cum a decurs recrutarea, datat 02.03.1977 (filele 29 -30 dosar Tribunal), ofițerul Securității consemnează informații furnizate de către pârâtul Anghelescu Dan Constantin în procesul recrutării „din proprie inițiativă”, în sensul că „din spusele scriitorului G.P.,

conducătorul cnaclului, ar fi adventist și că uneori a încercat să atragă noi adepți în sectă din rândul scriitorilor „. După ce au avut loc aceste discuții, ofițerul Securității a concluzionat că „susnumitul este dispus să ne sprijine cu rezolvarea problemelor ce interesează securitatea statului”.

Relevant este și înscrisul din anul 1980, intitulat „Caracterizare asupra activității colaboratorului „NOE” din cadrul casei de cultură „Nicolae Bălcescu” sector 4 București” (fila 32 dosar Tribunal), în care ofițerul Securității evaluează activitatea de colaborare a pârâtului Anghelescu Dan Constantin în următorii termeni: „În calitate de colaborator a dovedit apropiere și încredere în organele de Securitate, făcând ample informări substanțiale pe timpul colaborării și furnizând material informativ. De asemenea, a mai făcut și alte informări care au contribuit la crearea unui climat mai bun de muncă în cadrul casei de cultură. În munca informativă poate fi apreciat ca element cinstit și sincer, ce informează fără rețineri și care respectă principiile secretului și conspirativității muncii. Este util, cu posibilități de informare în care sens consider că poate rămâne în rețeaua informativă”.

Pârâtul Anghelescu Dan Constantin a recunoscut, prin întâmpinare și concluziile scrise, furnizarea informațiilor cuprinse în înscrisurile menționate anterior, dar susține că a fost șantajat să semneze angajamentul cu Securitatea, aducându-i-se la cunoștință, de către ofițerul de securitate, în mod repetat și aparent confidențial, că urmează să i se desfacă contractul de muncă, sugerându-i-se că acest lucru putea fi evitat prin semnarea angajamentului. De asemenea, consideră că informațiile furnizate erau deja cunoscute de membrii Securității și că ele nu au aptitudinea de a conduce la îndeplinirea cerințelor prev. de art. 2 lit.b din OUG nr.24/2008.

Art.2 lit.b din OUG nr.24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări prin Legea nr.253/2008, definește colaboratorul Securității ca fiind „persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.

Din analiza prevederilor art.2 lit.b din OUG nr.24/2008, rezultă că pentru ca o persoană să poată fi considerată colaborator al Securității, trebuie să îndeplinească, în mod cumulativ, următoarele trei condiții:

- în primul rând, să furnizeze informații, indiferent sub ce formă, către lucrătorii Securității;
- în al doilea rând, prin acele informații să se denunțe activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist;
- în al treilea rând, furnizarea informațiilor să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Interpretările gramaticală, logico – sistematică și teleologică ale prevederilor art.2 lit.b din OUG nr.24/2008, conduc la concluzia certă că nu este necesar, pentru ca o persoană să fie încadrată în categoria colaboratorilor Securității, ca activitatea acesteia să fi adus efectiv atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, fiind suficient ca ea să fi fost îndreptată împotriva acestor drepturi și libertăți și să fi fost de natură, aptă să le aducă atingere.

În speță, prima condiție este evident îndeplinită, pârâtul Anghelescu Dan Constantin furnizând lucrătorilor Securității informații, sub forma relatărilor verbale consemnate de aceștia din urmă, fapt dovedit cu înscrisurile prezentate anterior și recunoscut de pârât prin întâmpinare și concluziile scrise. Trebuie precizat că OUG nr.24/2008 nu impune cerința unei pluralități de declarații, fiind suficientă furnizarea doar a unei singure informații în sensul art.2 lit.b din ordonanța de urgență, standardul probelor impus de acest act normativ fiind unul minim, iar relatările verbale ale pârâtului pe care acesta le-a făcut ofițerului Securității, sunt incluse în modalitățile pe care legea le prevede pentru furnizarea acestor informații.

Referitor la cea de-a doua condiție, Curtea relevă faptul că, așa cum se arată și în preambulul OUG nr.24/2008, regimul totalitar comunist a fost unul care a acționat „împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților fundamentale”.

Prin urmare, exercitarea liberă de către cetățeni a drepturilor lor fundamentale, **cu depășirea limitelor impuse de ideologia și propaganda comunistă**, dar cu respectarea legii, a principiilor fundamentale ale dreptului și a bunelor moravuri, a făcut parte, în perioada de referință, din categoria activităților sau atitudinilor potrivnice regimului totalitar comunist.

În mod special, erau apreciate ca fiind deosebit de periculoase pentru regimul comunist acele manifestări care relevau, în afara ideologiei sau doctrinei oficiale, dreptul la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor sau dreptul la libertatea gândirii, a conștiinței și a religiei.

Astfel, cum corect susține reclamantul, din perspectiva Securității, a conducătorilor comuniști și a potențailor regimului ateu comunist, urmărirea persoanelor care își manifestau convingerile religioase nu era motivată de caracterul extremist al acestei manifestări de conștiință, ci de faptul că aceste persoane, prin dovedirea acestei „fidelități”, erau apriori potențiali oponenți ai regimului comunist și ideologiei radicale comuniste. De asemenea, în contextul activității organelor de partid ce aveau printre atribuții controlul total al exprimării în artă și literatură, cunoscut ca cenzură, orice manifestare artistică sau literară liberă era percepută ca o acțiune împotriva regimului comunist.

Rezultă, deci, indubitabil, că informând lucrătorii Securității pe de o parte, cu privire la acțiunea doamnei Bacovia, cu prilejul aniversării poetului

George Bacovia, de a invita fără știrea organizatorilor o serie de personalități culturale, scriitori care urmau să recite din poeziile maestrului texte inedite, care „nu fuseseră lecturate de organizatori”, iar pe de altă parte, că scriitorul.....„ar fi adventist și că uneori a încercat să atragă noi adepți în sectă din rândul scriitorilor”, pârâțul Anghelescu Dan Constantin a denunțat activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. În consecință, este îndeplinită și cea de-a doua condiție prevăzută de art.2 lit.b din OUG nr.24/2008. De altfel, în plus, atitudinea pârâțului de a determina renunțarea la textele care nu fuseseră lecturate de organizatori, fără nicio rațiune de ordin calitativ, reprezintă un exemplu clasic de cenzură comunistă.

În ceea ce privește cea de-a treia condiție (furnizarea informațiilor să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului), având în vedere că furnizarea informațiilor indicate anterior era de natură să determine urmărirea și intimidarea persoanelor la care se refereau, iar prin acestea, îngrădirea drepturilor la libertatea de exprimare, libertatea opiniilor, libertatea gândirii, a conștiinței și a religiei, prevăzute nu numai de Constituția României din 1965(art.28 și 30), dar și de art.18 și 19 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice, instanța constată că este cert îndeplinită.

În raport de considerentele expuse anterior, susținerea pârâțului privind neîndeplinirea cerințelor legale pentru constatarea calității sale de colaborator al Securității este vădit neîntemeiată, urmând a fi înlăturată.

Totodată, nu poate fi apreciată ca relevantă în cauză alegația pârâțului privind semnarea angajamentului față de Securitate prin șantaj,deoarece, pe de o parte, pârâțul nu a propus probe concludente în susținerea afirmației (or, idem est non esse et non probari), iar pe de altă parte, chiar dacă ar fi adevărată, elementele reliefate nu sunt de natură să contureze șantajul, având în vedere că acesta presupune o constrângere psihică care determină săvârșirea faptei ilicite. Or, chiar dacă avertizarea cu desfacerea contractului de muncă ar fi fost reală, se constată pe de o parte, că aceasta nu provenea de la persoana competentă să procedeze în acest mod, iar pe de altă parte, că această avertizare nu reprezintă o constrângere psihică în sensul indicat anterior pârâțul având posibilitatea de a-și schimba locul de muncă, identificarea unui astfel de loc în perioada comunistă, nereprezentând o problemă insurmontabilă.

Carnetul de muncă al pârâțului Anghelescu Dan Constantin atestă faptul că acesta nu a muncit în perioada 01.08.1971 – 21.05.1975, dar documentul nu indică și motivul acestui fapt, iar în lipsa unor probe concludente nu se poate decât specula sub acest aspect, cea ce nu prezintă relevanță în cadrul unui proces.

Pe de altă parte, din examinarea carnetului de muncă rezultă că, exceptând o lună, în perioada de referință, pârâțul Anghelescu Dan

Constantin a fost angajat doar la instituții pentru cultură și educație socialistă, care aveau o dimensiune accentuat propagandistică și politică, după cum relevă chiar pârâtul prin întâmpinare și concluziile scrise.

Prin urmare, dacă ar fi urmărit evitarea unor situații de genul celor invocate, pârâtul ar fi avut posibilitatea să se orienteze spre locuri de muncă în aceeași măsură compatibile cu pregătirea sa, cum sunt cele din învățământ (de altfel, a și fost o lună profesor), fiind de notorietate că nu se impuneau condiții de colaborare sau politice cadrelor didactice simple.

Pe cale de consecință, pentru considerentele expuse anterior, în temeiul art.11 rap. la art.2 lit.b din OUG 24/2008, se va admite acțiunea și se va constata calitatea de colaborator al Securității în privința pârâtului.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

Admite acțiunea formulată de formulată de reclamantul **Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității**, cu sediul în București, str.Matei Basarab nr.55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul **Anghelescu Dan Constantin**, domiciliat București, Str.Cetatea Histria nr.7, Bl.M-16, sc.A, ap.13, sector 6.

Constată calitatea de colaborator al Securității în privința pârâtului Anghelescu Dan Constantin.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică azi 15.04.2009.

PREȘEDINTE
Hortolomei Victor

GREFIER
Toader Daniela

Red.HV
M.Gh./4ex.
19.10.2009

12.11.2012 ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA I

Prezenta copie fiind conformă
cu originalul aflat în dosarul
acestei instanțe Nr. 38430/3/2008
se legalizează de noi.

com. 210/1 - CNST
Anghel
D.C.
die 2361/6.05.2010
do. 38430/3/2008